

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 4642 від 25.01.2021
Народні депутати України
О. Дунда, О. Алексійчук, Д. Микиша

ВИСНОВОК
на проект Закону України
«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні
правопорушення щодо встановлення адміністративної відповідальності
за порушення строків подання декларації про набуття (наявність),
припинення іноземного громадянства (підданства)
або подання завідомо недостовірних відомостей
у декларації»

Як зазначено в п. 2 пояснювальної записки до законопроекту, він розроблений з метою «встановлення адміністративної відповідальності за порушення строків подання декларації про набуття (наявність), припинення іноземного громадянства (підданства) або подання завідомо недостовірних відомостей у декларації».

Для досягнення вказаної мети у законопроекті пропонується доповнити Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) новою ст. 205-1, у якій встановити адміністративну відповідальність за порушення строків подання декларації про набуття (наявність), припинення іноземного громадянства (підданства) або громадянств (підданств) або подання завідомо недостовірних відомостей у декларації.

Законопроект, що розглядається, змістовно пов'язаний з положеннями проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо правового забезпечення наявності іноземного громадянства (підданства) у громадян України» (реєстр. № 4640 від 25.01.2021; далі – проект реєстр. № 4640), яким, зокрема, пропонується внести зміни до Закону України «Про громадянство України» (далі – Закон) та визначити поняття декларації про набуття (наявність), припинення (відсутність) іноземного громадянства (зміни до ст. 1 Закону), встановити обов'язок подання такої декларації громадянами України

(нова ст. 25-1 Закону), а також повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері громадянства, ведення обліку осіб-громадян України, які набули (мають наявне), припинили іноземне громадянство (підданство) або громадянства (підданства) (зміни до ст. 24 Закону).

Законопроект на момент його внесення до Верховної Ради України не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2020 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 16 червня 2020 року № 689-ІХ. Також вказаний законопроект не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-ІХ.

Головне управління, розглянувши поданий проект, вважає за необхідне зазначити наступне.

Звертаємо увагу, що адміністративна відповідальність завжди є вторинною відносно положень відповідного регулятивного законодавства та має відповідати встановленому ним правовому порядку. Правовий механізм подачі декларації про набуття (наявність), припинення іноземного громадянства (підданства) або громадянств (підданств), за порушення якого пропонується встановити адміністративну відповідальність у новій ст. 205-1 КУпАП, передбачається у проекті реєстр. № 4640. При цьому, Головне управління у своєму висновку від 29.03.2021 на проект реєстр. № 4640 вказало на низку суттєвих недоліків, у зв'язку із наявністю яких не може підтримати прийняття вказаного законопроекту. А, отже, враховуючи неприйнятність відповідного регулятивного законодавства, юридично некоректним буде встановлення адміністративної відповідальності за порушення строків подання декларації про набуття (наявності), припинення іноземного громадянства (підданства) або громадянств (підданств) або подання завідомо недостовірних відомостей у декларації, як це пропонується у законопроекті, що розглядається.

Крім того, положення поданого законопроекту також не позбавлені окремих недоліків. Йдеться, зокрема, про таке.

1. За порушення громадянами нової ст. 205-1 КУпАП проектом пропонується встановити адміністративне стягнення у виді *штрафу «від 20000 до 30000 неоподаткованих мінімумів громадян»*. Проте розмір такого стягнення значно вищий за розміри стягнень, встановлені за суміжні правопорушення, що не відповідає *принципу співмірності адміністративного стягнення рівню суспільної шкідливості вчиненого порушення*.

Так, за порушення прикордонного режиму, режиму в пунктах пропуску через державний кордон України або режимних правил у контрольних пунктах в'їзду – виїзду передбачено адміністративне стягнення у виді накладення штрафу на громадян від 7 до 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а на

посадових осіб – від 10 до 20 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ст. 202 КУпАП), за незаконне перетинання або спробу незаконного перетинання державного кордону України – від 200 до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб, з конфіскацією знарядь і засобів вчинення правопорушення (ч. 1 ст. 204-1 КУпАП), за невжиття заходів до забезпечення своєчасної реєстрації іноземців і осіб без громадянства – попередження або накладення штрафу від 20 до 40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (ст. 205 КУпАП).

До того ж, штраф у розмірі від 20000 до 25000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян передбачається як один із видів кримінальних покарань за вчинення тяжких злочинів, а від 25000 до 30000 – особливо тяжких злочинів (див. ч. ч. 5, 6 ст. 12 Кримінального кодексу України). Враховуючи це, вважаємо, що розміри штрафу, як адміністративного стягнення, не можуть дорівнювати (а тим більше, бути вищими), ніж передбачені кримінальним законодавством України за вчинення кримінальних правопорушень.

2. Оскільки проектом пропонується доповнити Особливу частину КУпАП новим складом правопорушення, то вбачаються необхідними зміни до інших статей цього Кодексу, якими регулюються питання складання протоколу про адміністративне правопорушення та розгляд таких категорій справ (ст. ст. 218 – 244-22, ст. 255 КУпАП).

3. Проект містить недоліки техніко-юридичного характеру.

3.1. Назва нової ст. 205-1 КУпАП є вужчою за її зміст, оскільки у назві йдеться тільки про порушення строків подання декларації про набуття (наявності), припинення іноземного громадянства (підданства) або громадянств (підданств) або подання завідомо недостовірних відомостей у декларації, а у диспозиції статті – про неподання, несвоєчасне подання, або подання завідомо недостовірних відомостей у такій декларації.

3.2. Для визначення розміру адміністративного стягнення за порушення, передбачені у новій ст. 205-1 КУпАП, використовується поняття «неоподатковуваний мінімум громадян». Очевидно, що у даному словосполученні пропущене слово «доходів».

3.3. У п. 2 проекту передбачається, що проект Закону «набуває чинності» з дня його опублікування.

По-перше, зауваження викликає використання у тексті проекту поняття «набуває чинності», оскільки згідно зі ст. 94 Конституції України та правилами законодавчої техніки *закони набирають чинності*.

По-друге, згідно з правилами законодавчої техніки положення щодо набрання чинності законопроектом розміщуються в окремому розділі «Прикінцеві положення».

По-третьє, оскільки поданий на розгляд законопроект змістовно пов'язаний із проектом реєстр. № 4640, необхідно було б передбачити, що він не повинен набрати чинності раніше за проект реєстр. № 4640.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: В. Попович, Т. Ткач

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Тихонюк Світлана Андріївна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D5283300BA9D9A00
Дійсний до: 22.10.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2022/37105 від 09.02.2022

830426